

Nem a fény festi a fekete színt

Reigl Judit kiállítása

SINKÓ ISTVÁN

Kálmán Maklár Fine Arts, 2018. XI. 27. – XII. 13.

*...nem a fény festi a fekete színt
karcsú sugárecsetével, nem:
fekete az anyag rejtett lelke, jaj,
fekete, fekete, fekete.*

BABITS MIHÁLY

A fekete színt ezúttal Reigl Judit festi, pontosabban az ő fekete képeiből ad impozáns válogatást a Maklár Fine Arts. Reigl mára az egyik legismertebb és legjobban eladható kortárs magyar származású művész lett Nyugat-Európában, műveit magasabbnál magasabb árakon ütik le az aukciókon. Hazánkban elsősorban Maklár Kálmán segítségével lett ismert, bár korábban is szerepeltek kiállításokon munkái (1982: *Tisztelet a Szülőföldnek*, 1992: *Francia közelmúlt*). 2005-ös, első hazai egyéni tárlata a Múcsarnokban hozta meg az áttörést, azóta itthon is jegyzett és fontos szereplője a kortárs szcénának, és a hazai árveréseken is kiemelt érdeklődés övezi művészetét.

Reigl franciaországi életműve hatalmas egységekben mutatja meg e törékeny nő gigantikus energiáit, dinamikát és erupciót felszabadító erejét. Képei egyaránt köthetők az automatikus festéshez és a gesztusművészethez, de a jóval később született Heftige Malereitől sem állnak távol.

A Maklár Fine Arts viszonylag kis tereit szinte szétfeszítik az ezúttal tematikus válogatású munkák. Reigl Judit *A fekete is egy szín* című tárlatán a korai montázsok mellett a már 1953-ban is elementáris hatással működő *Robbanások*-sorozat képei indítják a feketéről való diskurzust. Reigl egyszerre használja a drámai feketét a diadalmas, a világmindenségre, a makrokozmoszra is utaló szívárványyszerű, elliptikus színfelületekkel. Ennek



for: Kálmán Maklár Fine Arts

REIGL JUDIT: *A súlytalanság élménye*, 1966, olaj, vászon, 114×89 cm
HUNGART © 2019

nyomait fedezhetjük fel a *Robbanások* két színes-fekete variációján is. Ősrobbanás vagy háborús detonáció, szakrális világvége vagy a fény és a sötét elválasztása? Reigl nem választ ad, hanem továbbgondolásra, újabb kérdések feltevésére biztatja nézőjét.

A 60-as évek „tömbírás” munkái egyrészt testlenyomatokat, másrészt hatalmas fekete kövekből faragott menhir abc-eket idéznek. Reigl megpróbálkozik a festészet, a grafika és a kalligráfia sajátos ötvözésével a vásznon. Monumentalitása, absztrakt fogalmazása, a gesztus iránti erős vonzalma ezeken a festményeken maradéktalanul kifejezésre jut. A testnyomat asszociációit más, a



figurákat, emberalakokat megjelenítő képeihez vetíthetjük oda. Mintha azok itt a kiállításon látható *Mass writing*okon végeznék sorsukat.

A kiállítás a 2010–11-ben készült *Madarak* című széria remek darabjaival zárul, de látható a galériában Reigl néhány kis méretű, zenére írt rajza is. Jelsorok, melyek repetitív zenék kottaképeire emlékeztetnek. E kis ecsetnyomok mutatják meg leginkább Reigl Judit vonzódását Henri Michaux műveihez, míg a *Madarak* inkább a zen rajzokat és Mathieu, valamint Soulages gesztusképeit idézik fel.

REIGL JUDIT: *Gesztus*, 2010, tinta, papír, 54×91 cm HUNGART © 2019

Amint Helen Cixous fogalmazott: „Úgy szeretnék írni, mint egy festő. Úgy szeretnék írni, mint egy festmény.” Ezt Reigl Judit tökéletesen megvalósította életművében.

Reigl nagy formátumú, izgalmas életutat bejáró alkotó, aki 95 éves korában is friss, kísérletező erővel kutatja a képstruktúrákat, az emberi alak és a természeti jelenségek formai és felületi titkait. Egyszerre tasiszta, és absztrakt, felidéz a festészettörténet számos örök kérdését az emberi lélekről és testről.

A cikk megjelenését a B. Braun támogatta.



REIGL JUDIT: *Robbanás*, 1957, olaj, vászon, 143×233 cm HUNGART © 2019